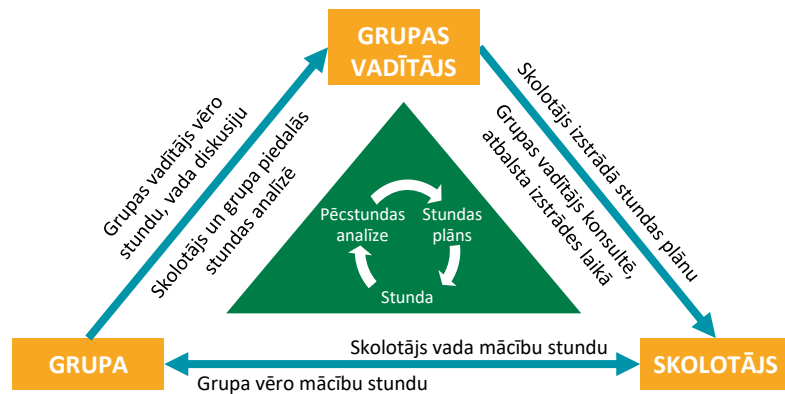

SAVSTARPĒJA STUNDU VĒROŠANA UN ANALĪZE

- SAGATAVOŠANĀS**
 - Stundas vērošana un transkripcijas veikšana
 - Jautājumu sagatavošana stundas vadītājam
- PĒCSTUNDAS DISKUSIJA**
 - Kas stundā izdevās?
 - Stundas efektivitātes analīze
 - Stundas uzbūve
 - Stundas aktivitātes un to mērķis
 - Vienas stundas aktivitātes detalizēta analīze
 - Aktivitātes analīze pārī/grupā
 - Aktivitātes analīze grupā
 - Ko stundā varētu uzlabot?
 - Atbildes uz vērotāju jautājumiem
 - Sarunas noslēgums

DISKUSIJAS SATURA MAINĪGO DAĻU IETEKMĒ:

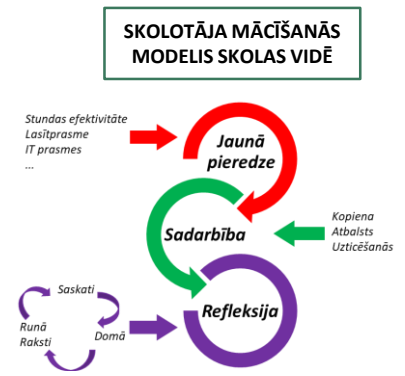
- 1) GRUPAS MĀCĪŠANĀS FOKUSS,
- 2) VĒROŠANAS FOKUSS,
- 3) SKOLOTĀJU SAGATAVOTĪBA,
- 4) MĀCĪBU STUNDAS NORISE.

NORISES MAINĪGĀ DAĻA
NOSAKA DISKUSIJAS VADĪTĀJS

LU DZM IC attīstītais pēcstundas diskusijas uzbūves modelis

PIEMĒRS Kā skolotājs stundā vada mācīšanos iedziļinoties? Stundas analīzes lapas piemērs

Skolotājs stundā	Ir/nav	Pierādījumi no mācību stundā vērotā
<p>Sagatavo skolēnus mācību procesam</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunicē ar skolēniem par sasniedzamo rezultātu; • aktualizē skolēnu pieredzi; • ... <p>Vada mācīšanos</p> <p>Izvēlas mācību uzdevumus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tie virza uz sasniedzamo rezultātu; •

Darbs veikts ar Valsts pētījumu programmas INOSOTEREHI atbalstu.
© LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs, 2018

Viens no klases vidē īstenojamiem skolotāju profesionālās mācīšanās modeļiem ir savstarpēja stundu vērošana. Šis modelis paredz regulāras aktivitātes vienas skolas ietvaros vai sadarbojoties vairāku skolu skolotājiem ilgākā laika posmā. LU SIIC izstrādātajam un aprobētajam savstarpējas stundu vērošanas modelim ir trīs dimensijas: jaunas pieredzes ieguve, refleksija un sadarbība. Darbnīca, kuras ietvaros notiek stundu vērošana, ir viens no modeļa elementiem. Stundu vērošanai un analīzei iespējami dažādi mērķi – labās prakses piemēru iegūšana, lai tos izmantotu savā darbā; savstarpēja dalīšanās pieredzē, kopīga mācīšanās, dalībniekiem fokusējoties uz kādu visiem aktuālu jautājumu; analīzes un refleksijas prasmju pilnveide, iedziļinoties un diskutējot par redzēto, par dažādu skolotāja darbību ietekmi uz skolēna mācīšanos un

PĒTĪJUMU REZULTĀTI

LATVIJĀ

Kopš 2006. gada Latvijā LU SIIC organizē ilgtermiņa skolotāju profesionālu pilnveidi, kuras pamatā ir skolotāju sadarbība, kopīgi vērojot un analizējot mācību stundas eksperta vadībā. Modelis aprobēts, iesaistot skolu komandas (3–5 skolotājus un skolas vadības pārstāvi), kas veidotas no vairāku skolu pārstāvjiem, gan vienas skolas ietvaros. Iegūtā pieredze ir apkopota un publicēta (Namsone & Čakāne, 2018; u. c.). Šis modelis veiksmīgi izmantojams caurviju prasmju mācīšanās pieredzes uzkrāšanai. Izmēģinājuma pētījums parāda, ka ir vajadzīgs laiks, lai skolotāji saskatītu atšķirības un iekļautu savā darbā ne tikai mācību saturu, bet arī prasmju mācīšanās elementus. Skolu vadītāji un skolotāji pozitīvi vērtē savstarpējas stundu vērošanas nozīmi savas profesionālās darbības pilnveidošanā.

LITERATŪRA TĀLĀKAI UZZIŅAI

- Dudley, P. (2014). *Lesson Study: Professional learning for our time*. London: Routledge.
- Lewis, C. (2009). What is the nature of knowledge development in lesson study?. *Educational action research*, 17(1).
- Marble, S. (2007). Inquiring into teaching: lesson study in elementary science method. *Journal of Science Teacher Education*, 18.
- Namsone D., & Čakāne L. (2018). A Collaborative Classroom-Based Teacher Professional Learning Model. In: Yeo J., Teo T., Tang K.S. (Eds.). *Science Education Research and Practice in Asia-Pacific and Beyond*. Singapore: Springer.
- Namsone, D., Čakāne, L., Volkinšteine, J., & Butkēviča, A. (2018). Kā novērtēt skolotāju sniegumu un mērķtieci pilnveidot skolotāju prasmes. *Mācīšanās lietpratībai*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. Pieejams: <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/>
- Ono, Y., Chikamori, K., Shongwe, Z.F., & Rogan, J.M. (2011). Reflections on a mutual journey of discovery and growth based on a Japanese–South African collaboration. *Professional Development in Education*, 37(3).

turpmākās darbības iespējām. Būtiska nozīme ir stundas analīzes mērķa definēšanai (kāda atsevišķa mācīšanās paņēmiena īstenošana, konkrētu prasmju mācīšana, skolotāja darbība vadot mācīšanos u.tml.), tam atbilstošu vērošanas un analīzes pierakstu izvēlei un tam, cik profesionāli tiek vadītas refleksijas sarunas. LU SIIC izstrādātās un aprobētās stundu analīzes lapas paredz gan fokusēšanos uz skolēna mācīšanās procesu, gan lai sekotu, kā skolotājs to vada. Skolotājam ir iespēja īstenot trīs lomas: skolotājs, kurš mācās; skolotājs – līderis, kurš vada stundu; skolotājs – reflektējošs praktiķis.

Mācību stundu izpētes procesa centrā ir mācīšana un mācīšanās, prioritāte ir nevis tas, ko mācās, bet kā mācīšanās notiek.

PASAULĒ

Iedziļinoties mācību stundās, skolotāji kļūst par reflektējošiem profesionāliem pētniekiem un var novērtēt savu darbību daudz objektīvāk (Roberts, 2010). Tiek aplūkotas mācību stundu izpētes dimensijas: klasē balstīta, skolotāja virzīta, stundai raksturīga sadarbība; refleksija; problēmrisināšana; dalīšanās ar darba pieredzi; mācīšanās citam no cita (Puchner, 2006; Pollard u.c., 2014; Dudley, 2014). Pētījumi rāda, ka šāda mācīšanās palīdz skolotājiem pilnveidot profesionālās zināšanas, profesionālo darbību un paaugstina profesionālisma sajūtu (Marble, 2007; Ono u.c., 2011; u.c.). Tā palīdz mainīt skolotāju attieksmi un uzskatus par mācīšanu kā profesiju (Pella, 2011; Sibbald, 2009). Tiek uzsvērta jaunas mācīšanās kopienas kultūras veidošanās skolā (Saito, u.c., 2014). Sadarbība un koleģiāls atbalsts veicina skolotāju vēlmi izmēģināt jaunas mācīšanas idejas. Skolotāju profesionālajā pilnveidē skolotāji attīsta jaunas zināšanas par to, kā saturu iemācīt otram, uzzina mācīšanas metodes, jūtas vairāk atbildīgi par to, kā māca paši un kolēģi (Lewis, 2009).

- Pella, S. (2011). A situative perspective on developing writing pedagogy in a teacher professional learning community. *Teacher Education Quarterly*, winter: 107-125.
- Roberts, M. (2010). Lesson Study: Professional Development and Its Impact on Science Teacher Self-Efficacy. PhD. Dissertation, New York: Columbia University.
- Saito, E., Murase, M., Tsukui, A., & Yeo, J. (2014). *Lesson Study for Learning Community: A Guide to Sustainable School Reform*. New York: Routledge.
- Sarceviča-Kalviške, D. (2016). Pēctundas diskusija dabaszinātņu skolotāja refleksijas prasmes pilnveidei (Maģistra darbs). Rīga: Latvijas Universitātes pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes Skolotāju izglītības studiju nodaļa.
- Sibbald, T. (2009). The relationship between lesson study and self-efficacy. *School Science and Mathematics*, 109(8).